

OSVĚTLO

TÝDENÍK MATICE CYRILOMETODĚJSKÉ

0. ČÍSLO

22. SRPNA 1993

**Velehrad náš, ten rozkvétá vždy znova
a žádná moc už nám jej nerozboří,
pokud náš národ v hloubi srdce chová
důvěru k Matce, která divy tvoří.
Mária za nás prosit nepřestane:
Dědictví otců zachovej nám, Pane!**

foto Rudolf Smahel - Velehradská bazilika

Čtenářům úvodem

VÁŽENÍ A MILÍ PŘÁTELÉ!

Dostáváte do ruky nulté číslo týdeníku "Světlo", vydávaného Maticí cyrilometodějskou v Olomouci. Název sám napovídá leccos o jeho orientaci, o tom, co od něho můžete očekávat.

T. G. Masaryk ve své České otázce píše, že cyrilometodějská tradice je něčím umělým, co vytvořili teprve František Sušil a jeho družina v minulém století. První prezident naší samostatné republiky se v tomto mýlil. Cyrilometodějská tradice má u nás své hluboké kořeny, sahající až do dávnověku. Od sv. Metoděje přijal křest český kníže Bořivoj se svou manželkou sv. Ludmilou, babičkou knížete sv. Václava, patrona České země. Svatí soluňští bratři do kaleidoskopu českých světců a národních patronů patří a tak jako měli co říci v minulém století, kdy v naší vlasti probíhalo národní obrození, tak jejich aktuálnost nezaniká ani na konci tohoto století a tisíciletí. Cyrilometodějství nezastaralo, naopak je plné mladistvé energie a síly. Dokázalo to na sklonku komunistické totality. Otec kardinál Tomášek, v pravém slova smyslu hrdina národa v nerovném zápase se zločinnou mocí o náboženskou svobodu a lidská i občanská práva, byl cyrilometodějským knězem, formován cyrilometodějskou tradicí a příkladem lidumilného olomouckého arcibiskupa a kandidáta blahorečení Antonína Cyrila Stojana. Cyrilometodějská tradice inspirovala Augustina Navrátila a další k odvážné petici moravských katolíků za náboženskou svobodu.

Svatí soluňští bratři neztrácejí
(pokračování na str. 2)

VÁŽENÍ A MILÍ PŘÁTELE!

(dokončení ze str. 1)

svůj význam ani po listopadu 1989, kdy katolická církev získala svobodu pro svoji náboženskou činnost. Jejich věrnost papeži a katolické věrouce budou katolíci v příštích letech potřebovat. V zemích hovořících německy je často přímo z katolických kruhů a od teologů napadán Sv. Otec Jan Pavel II. (snad proto, že svou autoritou, která mu byla svěřena Ježíšem Kristem, zdůrazňuje neměnnost článků víry a nekompromisnost ve věcech morálky) jako "diktátor" a "autokrat", který prý "vnucuje" své náboženské představy celé Církvi. Spolu s tím se požaduje zrušení kněžského celibátu, připuštění žen ke kněžskému svěcení, oslabení mariánské úcty, omezení zpovědi apod.

Cítíme jako svou morální povinnost tomuto nebezpečí, které vzhledem k sousedství naší republiky s těmito zeměmi nelze podceňovat, publicisticky čelit. Také tím je dáno poslání Světla: aktuální obhajoba a udržování toho dobrého, co není ani staré ani nové, nýbrž věčné. Může padnout otázka, zda Světlo nebude konkurencí vůči Katolickému týdeníku: Konkurencí v žádném případě být nechceme, naopak doporučujeme našim čtenářům, pokud KT berou, aby

ho neodhlašovali. Nejsme konkurencí, pouze doplněním toho, co zde chybí a po čem věřící oprávněně volají: po katechezi pro lid, mariánské tematice, katolické sociální nauce a morálních otázkách, o nichž se více mlčí než mluví, ačkoliv Sv. Otec neustále upozorňuje na jejich důležitost: např. šesté a deváté přikázání, interrupce a dnes také stále aktuálnější euthanasie. Budeme se také zabývat politickým zpravodajstvím a aktuálními politickými komentáři, rovněž tak i kultura najde své odpovídající místo na našich stránkách. Samozřejmě nebudou chybět aktuality z katolického a vůbec náboženského světa (zejména závažné projevy Sv. Otce), nedělní čtení, rozjímání a reflexe katolíků na to, jak se jim daří žít Evangelium ve všedním, běžném životě. V této souvislosti prosíme o dopisy se svědectvím, zejména uvítáme svědectví o tom, co znamená ve Vašem životě P. Maria. Jí bude věnována pravidelná měsíční příloha "Fatima" redigovaná Otcem Pavlem Dokládalem z Třebíče. Hodláme také v příloze přetiskovat většinu článků časopisu Otců jezuitů z Říma "Nový život" na jejich přání.

Snad se může vyskytnout ná-

mítka, že jsme neekumeničtí a nekonicilovní. Tyto domněnky snadno vyvrátíme tím, že hned od prvního čísla chceme uweřejňovat na pokračování rozbor Druhého vatikánského koncilu a jeho dokumentů. II. Vatikánskému koncilu budeme věnovat maximum pozornosti, protože za komunistické okupace se o něm u nás podrobněji psát nesmělo. I mládež najde na našich stránkách řádky pro sebe.

Závěrem prosíme naše čtenáře o shovívavost vůči nultému číslu, pokud tam nenajdou něco, co bylo výše slibováno. Není technicky možné splnit všechno hned napoprvé; chceme zatím jen tak nějak představit ducha, který bude Světlo řídit a inspirovat. Svou práci chápeme jako apoštolát a pokračujeme tu v ediční činnosti Matice, zahájené v r. 1900 a násilně přerušené v letech komunismu. Svěřujeme Světlo péči a ochraně Boží a ukládáme ho do rukou naší Neposkvrněné Panny a Matky Marie. Prosíme též o přimluvu sv. Cyrila a Metoděje a všechny naše české patrony i patrony tisku sv. Františka Saleského a sv. Maxmiliána Kolbeho. Prosíme o modlitbu i Vás, čtenáře. Kež se Světlo stane nikoli naším, ale Božím dílem. Nechť On, Pán nebe a země, Otec, Syn a Duch svatý, je skrze Světlo oslaven!

Vaše redakce

SLAVNOSTNÍ OBNOVA KŘESTNÍCH SLIBŮ A ZASVĚCENÍ PANNĚ MARIÍ NA VELEHRADĚ 5. 7. 1993

Všemohoucí, věčný Bože, vyznáváme, že jsi náš Pán a Bůh, Bůh, který všechny lidi miluje.

Prožili jsme dlouhou dobu, kdy mnozí bližní dělali vše proto, aby Tvoje jméno bylo vyhlazeno ze srdcí lidí, z rodin, škol i společnosti. **Ale ukázalo se, že Pánem dějin jsi Ty.**

Zásahem Tvé moci nám byla vrácena svoboda.

Chceme Ti proto, Bože, poděkovat za všechnu pomoc, kterou jsi nám v dobách nebezpečí a pronásledování poskytoval.

Současně si však uvědomujeme, že i ve svobodě je mnoho věcí, které nás mohou zavést na scesti.

Nauč nás, Pane, dobře užívat svobody!

Připomínáme si Tvá slova, řečená našim praotcům ve Starém Zákoně: "Dovolávám se proti vám svědectví nebes i země: Předložil jsem ti život nebo smrt, požehnání i zlořečení; **vyvol si tedy život**, abys byl živ ty i tvé potomstvo a miloval Hospo-

dina, svého Boha, poslouchal ho a přimkl se k němu" (Dt 30,19-20).

I my dnes máme na vybranou: **život, nebo smrt.**

Žijeme, Pane, v době, kdy **smrt nás ohrožuje ze všech stran.**

Neustálé úklady se dějí životu na samém začátku i na jeho konci:

- národy se vyvražďují,
- šíří se necitelnost a zarážející lidská krutost,
- hasne cit lidského srdce,
- příroda odumírá
- světem se šíří kultura smrti!

Ale Ty, Bože, jsi život, dárce života. Ty miluješ život. Ty chceš, aby člověk žil! Jen Ty ve své lásce před námi otevíráš budoucnost.

Svého vlastního Syna jsi poslal na svět ohrožený hříchem a smrtí. On vzal na sebe kletbu člověka tím, že za nás umřel na kříži, a svým zmrtvýchvstáním nám otevřel perspektivu věčného života.

Proto "očekáváme **vzkříšení mrtvých a život** budoucího věku" (ni-cejsko - caňhradské Vyznání víry).

Proto s Ježíšem Kristem, Spasitelem světa, i my svědčíme pro život!

Proto s Ježíšem Kristem, dárce věčného života, **věříme i v novou pozemskou budoucnost našeho národa i lidstva.**

Slávou našeho života je, že se **smíme nazývat Kristovým jménem.**

Jsme křesťané! Chceme být křesťany do všech důsledků v životě osobním, rodinném i společenském a jako takoví nastoupit novou cestu dějinami!

Proto my, zde přítomní, a všichni, kteří jsou s námi duchovně spojeni, chceme dnes znovu **slavnostně postavit Boha na první místo** ve svém životě a **přiznat se k Ježíši Kristu**, kterého chceme do všech důsledků následovat.

(Všichni povstanou. Někdo z asistujících kněží oznámí:)

Bratři a sestry. Náš Spasitel Ježíš Kristus podepsal smlouvu života a spásy s lidstvem svou krví. Potvrďte

nyňi tuto smlouvu spásy s Ježíšem Kristem svým neodvolatelným **Ano** a **Věřím** v obnově křestního slibu. Na výzvu (arci)biskupa odpovězme trojím hlasitým zvoláním **Ano** a pak **Věřím**.

(Předsedající arcibiskup osloví shromážděné:)

Draží bratři a sestry! Jako smíř za všechny urážky Boha a s touhou, aby naše další pouť dějinami se ubírala po cestách života, **zřekněme se ducha zla a hříchu a vyznejme svou víru v Krista a vůli ho následovat.**

Ptám se vás tedy:

- **Chcete žít ve svobodě dětí Božích a zřikáte se proto hříchu?**
- **Ano.**

- **Chcete, aby vás nikdy hřích neovládl, a zřikáte se proto všeho, co k němu láká?**
- **Ano.**

- **Zřikáte se tedy ducha zla a všeho, co působí a čím se pyšní?**
- **Ano.**

- **Věříte v Boha, Otce všemo-**

houcího, Stvořitele nebe i země?
- **Věřím.**

- **Věříte v Ježíše Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho, jenž se narodil z Marie Panny, byl ukřižován a pohřben, vstal z mrtvých a sedí na pravici Otcově?**
- **Věřím.**

- **Věříte v Ducha svatého, svatou církev obecnou, společenství svatých, odpuštění hříchů, vzkříšení mrtvých a život věčný?**
- **Věřím.**

Toto své rozhodnutí vkládáme do Tvých rukou, Maria, Matko Ježíše Krista a Matko naše!

Ve své slabosti a nestálosti se odevzdáváme Tobě, Panno mocná, která jsi nikdy nepodlehla duchu zla.

Nauč nás, Maria, spolu s Tebou vždycky říkat Bohu **Ano**. Pomoz nám vytrvat v našem rozhodnutí pro Boha!

Maria, Panno čistá, obnov v našem národě lásku k mravní čistotě! **Pomáhej mládeži v bojích mládí! Ať nepodlehnu a ať se mravně ne-**

zlomí! Ať dokáží jít **proti proudu** za ideálem **čistého srdce** (srv. Mt 5,8), které je předpokladem šťastné budoucnosti v **manželství** a zdrojem **duchovních povolání** v celoživotním zasvěcení Bohu. Přitáhni poutem lásky srdce mnoha chlapců k Ježíši, aby se rádi a velkodušně nabídli ke **službě kněžské.**

Maria, Matko, ukaž naší době **krásku mateřství**, které s láskou přijímá nový život, mateřství, které vytváří domov, mateřství, které je teplem rodinného soužití, zdrojem vřelého, něžného citu, mateřství, které je schopné do krajnosti se obětovat, mateřství, které vrací člověku jistotu a důvěru v lásku!

Maria, Panno věrná, vrať dnešním lidem sílu věrnosti, zadrž lavinu rozpadajících se manželství!

Veliké věci ať skrze Tebe vykoná Pán i v naší době!

Ať zvítězí dobro, pravda a láska! Ať se skrze Tebe znovu vrátí Tvůj Syn a náš Spasitel, Ježíš Kristus, mezi nás a my k Němu.
Amen.

PAPEŽ: NEW AGE JE NESLUČITELNÝ S VÍROU

ROMA LOCUTA, CAUSA FINITA:

**SVATÝ OTEC JAN PAVEL II.
PROMLUVLIL K OŽEHAVÉ PROBLEMATICE
"NOVÉHO VĚKU"**

Ideje hnutí "NEW AGE" jsou podle slov Svatého Otce Jana Pavla neslučitelné s katolickou vírou. Papež se vyjádřil starostlivě o tom, že takové ideje se někdy vyskytnou v kázáních, katechezi, pracovních a rozjímavých setkáních.

Papež řekl, že New age (pozn.: z angličtiny přeloženo 'Nový věk') a jiná podobná náboženská hnutí se klonila k tomu: "Náboženské učení relativizovat ve prospěch vágního světového názoru, které v systému mýtů a symbolů je přirodění do náboženské řeči.

(Doporučené prameny o NEW AGE:

1. Basilea Schlinková : New age
2. Odilo Štampach: Sekty
3. Petr Dokládal: New age)

PRESIDENT HAVEL : STÁT A CÍRKEV

Ve svém rozhovoru pro polský deník "Gazeta Wyborcza" prohlásil prezident Havel, že v jeho zemi není konflikt mezi státem a církví: otázka navrácení majetku, který byl církví zabaven komunisty, sice ještě není vyjasněna, ale úsilí církve o tuto restituci se nemůže hodnotit jako "klerikální ohrožení".

On sám je toho názoru, že by mělo být vráceno "pokud možno nejvíce". V každém případě by měly být církví převedeny všechny církevní budovy i sociální zařízení, jako např. školy. I navrácení bývalých církevních lesů by mohlo být "nejjednodušší formou privatizace".

Václav Havel podtrhl, že žádá

víra či náboženství se nesmí stát státní ideologií. Na druhé straně však morální hodnoty musí být založeny na náboženských nebo metafyzických přesvědčeních. Dále prohlásil, že on neví nic o nějakém napětí mezi katolíky a protestanty v jeho zemi. Přirozeně katolická církev vystupovala v době komunistického útlaku silněji a vyvinula se jako hlavní síla odporu. President Havel má dojem, že některá z těch údajných napětí jsou provokována, "aby novinám poskytl nějakou zajímavou zprávu".

PASTÝŘSKÝ LIST BISKUPŮ ČESKÉ REPUBLIKY

K 25. VÝROČÍ VYDÁNÍ ENCYKLIKY HUMANAE VITAE

Otevřený postoj k jednomu z nejožehavějších problémů dnešní doby, k manželské sexualitě, zaujal papež Pavel VI., když 25. července 1968 vydal encykliku Humanae vitae O správném řádu sdělování lidského života. Pětadvacáté výročí této významné události nám poskytuje příležitost, abychom i my, biskupové České republiky, všem věřícím připomněli Boží plán a zákony, které souvisejí s odpovědným předáváním života.

Hlubokou úctou k tajemství vzniku života a manželství vyjádřili již Otcové II. vatikánského koncilu, když o manželské lásce prohlásili:

"Opravdová manželská láska je pozdvížena k účasti na Boží lásce a vykupitelskou mocí Kristovou a spásonosným působením církve se usměrňuje a obohacuje" (GS 48).

"...Manželská láska je nanejvýš lidská a jako hnutí vůle je zaměřena k druhé osobě, zahrnuje dobro celého člověka. Je proto schopna dodat svým tělesným i duševním projevům zvláštní důstojnosti a povýšit je na součásti a známky manželského přátelství. Kristus Pán ozdravil, zdokonalil a povýšil tuto lásku zvláštním darem své milosti a lásky" (GS 49).

Manželská láska ovšem není jen osobním vztahem mezi mužem a ženou, ale je také vztahem sociálním, protože slouží společnosti, národu a církvi. Svou přirozenou povahou je manželská láska zaměřena nejen k prohloubení a posílení vztahu mezi manžely, ale současně i k plodnosti, tedy k předávání života.

Svatý Otec v encyklice Humanae vitae zdůrazňuje, že manželský styk má dvoji význam: jednak prohlubuje a oživuje vzájemný osobní vztah mezi manžely a jejich manželskou lásku a jednak slouží předávání daru života. Význam manželského úkonu pro upevnění vzájemné lásky a jeho význam pro plození nesmějí být od sebe oddělovány žádným umělým zásahem. Mimořádně závažným porušením Bohem stanoveného přirozeného řádu je umělý potrat. Otcové koncilu jej právem nazvali "hanebným zločinem" (GS 51). "Přímý, chtěný potrat, je ve vážném rozporu s mravním zákonem" (Katechismus 2271). Ani tak známé "zdravotní indikace" nikoho neopravňují k usmrcení dosud nenarozeného života (srov. HV 14).

Mezi přípustné prostředky regulace porodnosti nepatří ani přímá

sterilizace (HV 14). Vždyť člověk je jen správcem a nikoli pánem svého života. Nemá proto právo integritu svého těla svévolně narušovat.

Jako vaši biskupové a pastýři považujeme za svou povinnost znovu a otevřeně připomenout, že každé jednání, které před manželským stykem, během něho nebo i po něm směřuje k zábraně početí, je nedůstojné a pro opravdu věřící manžely nepřijatelné.

Zvláště důrazně se manželé musí vyvarovat těch prostředků, které někteří sice prohlašují za "moderní antikoncepci", které však ve skutečnosti násilně ukončují již počatý život - např. tělisko DANA, pilulky "po", tablety RU 486. Zabití počatého života je před Bohem nepochybně větším proviněním než umělá zábrana početí. Přesto však není možno umělou antikoncepcí ospravedlňovat jako "menší zlo", poněvadž je nedovoleným zásahem do řádu stvoření. V mimořádných případech lze hledat světlo k odpovědnému rozhodnutí poradou se zpovědníkem.

Jsme si dobře vědomi, že současná situace rodin i společnosti vyžaduje odpovědný přístup k předávání daru života. Oprávněně proto budou manželé k řízení početí využívat možností darovaných samotným Stvořitelem. Přirozené plánování rodičovství vychází z poznání přirozené dispozice - střídání plodných a neplodných období v životě ženy. Svědomití křesťanští manželé jistě neopomenou využít nabízených příležitostí osvojit si solidní znalosti o současných poznatcích i v této oblasti.

Podrobnější informace o kurzech i poradnách pro přirozené plánování rodičovství získáte od svého duchovního správce i v centrech pro rodinu ustavených při biskupstvích. Mladí lidé by měli být poučeni o přirozeném plánování rodičovství ještě

dříve než vstoupí do manželství.

Přirozené metody plánování rodičovství nejsou jen prostředkem k řízení početí, ale slouží i k růstu vzájemné lásky a úcty manželů a k jejich vzájemnému poznávání.

Přirozené metody přispívají k vytváření hlubších vztahů mezi manžely, protože vyžadují komunikaci, společné rozhodování a vzájemný respekt. Pomáhají správně chápat opravdovou přirozenost manželství a přijímat sexualitu jako Boží dar.

Kristus povýšil manželskou lásku zvláštním darem své milosti a lásky (GS 49). K plnému přijetí dobra se ovšem často dochází postupně (HV 9). Také nauku encykliky budou někteří manželé uvádět v život stupňovitě, krok za krokem, podle jejich vlastní situace - třeba i s opakovanými pády a vždy novým povstáním.

Nepřehlédneme přitom, že někteří věřící otupili hlas svého svědomí a zdráhají se těžké, ale pravdivé učení o sdělování lidského života přijmout jako cíl svého snažení. Těm důrazně připomínáme: křesťan je povinen dbát, aby jeho svědomí bylo ve shodě s Božím zákonem a učením církve.

Všichni jsme povoláni k postupnému růstu. Nikdo nemá na cestě k plnému přijetí Božích darů a požadavků ustrnout a spokojit se s polovičatým řešením.

Papež Pavel VI. v encyklice praví: "Církev ví, že když hájí manželskou morálku v celé její šíři, přispívá k vytvoření civilizace opravdu lidské. Zavazuje člověka, aby se nezřikal vlastní odpovědnosti a nehledal východisko v technických prostředcích. Právě tím hájí důstojnost manželů. Věrna učení a příkladu Spasitelovu je upřímnou a nezištnou přítelkyní lidí, kterým chce pomáhat již na jejich pozemské pouti, aby se stali 'jako děti účastnými života živého Boha, Otce všech lidí'."

BYL PAPEŽ JAN PAVEL I. ZAVRAŽDĚN?

Americký žurnalista David Yallop rozšířil v r. 1984 zprávu, že papež JAN PAVEL I., zemřelý r. 1978 ve 33. dnu svého pontifikátu, byl otráven. Tuto senzaci přebíraly tenkrát mnohé masové sdělovací prostředky. Jaká jsou fakta?

Francouzský novinář Maurice Drouot vydal tehdy knihu paměti zesnulého kuriálního kardinála Jacquese Martina, sestavenou z jeho deníku. Z ní vyplývá, že otrava jedem je téměř vyloučena. Potvrzuje to i jeho dnes šestačtyřicetiletá neteř Pia Bassoová, která přerušila mlčení své rodiny o záhadách strýcovy smrti. Jak kardinál Martin, tak i ona shodně vypovídají, že papež Jan Pavel I. skutečně trpěl dlouhá léta vleklou srdeční chorobou a rodina mu dala najevo po volbě svůj strach o jeho zdraví.

Nicméně neteř zesnulého papeže se pozastavuje nad jednou záhadou. Po své volbě si nechal poslat do Benátek, kde byl předtím arcibiskupem, nějaké listy pro svoji závěť, v níž mělo být údajně mnoho důležitého, co do té doby nebylo nikde publikováno. Tato závěť se dodnes nenašla, podivně zmizela.

Tvrzení o násilné smrti Jana Pavla I. je a patrně dlouho zůstane pouhou spekulací. I když se dá s devadesátiprocentní jistotou vyloučit otrava jedem, nutno si uvědomit, že papež Luciani byl pro svůj zásadový postoj vůči komunismu i vůči vnitrocírkevnímu zednářskému progresismu mnoha mocným a vlivným solí v očích. A jestliže nynější Sv. Otec musel čelit už dvěma atentátům, z nichž jeden ho zranil smrtelně a jen zázrakem (skutečným a bez nadsázky) se uzdravil, nelze vyloučit ani pokus o násilnou smrt jeho předchůdce.

Budoucnost snad vnese do věci větší jasno, tak jako v šedesátých letech poodhalila roušku z tajemství smrti papeže Pia XI. v roce 1939, který byl zavražděn injekcí na rozkaz Mussoliniho.

Tag des Herrn 11. 7. 1993,
volně přeložil R. Malý

"Udělal jsem obrovskou chybu. Pronásleduje mne pocit, že jsem ztracen v oceánu krve mých nesčetných obětí. Ale my už nemůžeme zpět. Abychom zachránili naši zemi, Rusko, potřebovali bychom muže jako František z Assisi. S deseti muži jako on bychom Rusko zachránili."

V. I. Lenin,
cit. Möbius,
Bildpost und Pilger

Zajímavá je zpráva Dr. Zd. Rejdáka o rozhovoru na toto téma se známým psychotroikem páterem Františkem Ferdou. Když se P. Ferda dověděl o náhlé smrti papeže Jana Pavla I., nedalo mu to a použil svých možností diagnostiky. Doktoru Rejdákovi pak řekl: "Tak jsem se na to podíval: předávkovali ho lékem na srdce."

Záměrně? Ti, kdo znají schopností P. Ferdy, nepochybuji o pravosti jeho diagnózy.

"Spalte všechny mé knihy! Pohleďte na Svatého! Už dlouho na mě čeká. On je zde. Spalte všechny mé knihy!"

Předseda Mezinárodního bezbožeckého hnutí I. Jaroslavský,
osobní přítel J. V. Stalina, krátce před smrtí...
R. Wurmbrandt, Antwort aus Moskau Bibel str. 47, Seewis 1984

"Brzy musím stanout před Bohem. Prosil jsem tedy, abych byl pokřtěn a obdržel křest od jedné katolické řeholnice."

Mao Ce-tung
v rozhovoru s britským
časopisem Snow 1971, cit.
Wurmbrandt: Antwort...,
str. 47

CO JE TO VÁŠEŇ?

P. Tomáš Bahounek, OP

Rekne-li se dnes slovo **vášeň**, lidé si často vybaví něco nedůstojného člověka, ba snad až neřestného, co je třeba přemáhat. Označí-li se to jiným slovem **emoce**, vzbuzuje to u mnoha lidí představu něčeho povrchního, smyslového a velmi nestálého, co je na hony vzdáleno duchovnímu životu. Je sice pravda, že vášně čili emoce jsou ve svém základě smyslová vzrušení, avšak u člověka jsou svým uzpůsobením zařazeny tak, aby mohly sloužit rozumu.

Na rozdíl od některých nekřesťanských směrů duchovního života indického původu, které zavrhnou vášně jako něco, co je třeba naprosto utlumit, zdůrazňujeme důležitost těchto přirozených životních projevů v duchovním životě. Duchovní život se u člověka nemůže rozvíjet tak, jako u anděla, protože anděl je inteligentní podstata bez těla, kdežto člověk má duši a tělo v jednotě. Člověk má své etické možnosti využít nejen k vyšším činnostem duchovním, a k vlastním úkonům lidským, nýbrž je rozšířit i na projevy smyslového snahového napětí. Pohyblivost této stránky v člověku je velmi snadná, třebaže často neovládaná rozumem. Právě z této pohyblivosti vznikají vášně.

Vášně čili emoce jsou projevy smyslového snahového napětí, které vzniká z představy dobra a zla, a působí v člověku i organickou změnu. Psychická příčina (představa dobra nebo zla) vzbuzuje vášně čili emoce: ve snahovém napětí nižších schopností je to představa nebo vjem dobra či zla; ve vůli zase pojem dobra či zla vzbuzuje **city**.

(pokračování na str. 6)

CO JE TO VÁŠEŇ?

(dokončení ze str. 5)

Vášněmi vzniká tíhnutí k smyslovým věcem. Naše smyslová dychtivost je rozdvajena: jedna je prostým dychtěním po dobru, druhá prostým odvracením zla. Jenže tato naše smyslová dychtivost se může stupňovat, pokud se nám postaví nějaké překážky na cestě k dosažení onoho dobra nebo přemáhání onoho zla. Takže druhá vlastnost našeho smyslového dychtění je to, že se dovede rozehnat proti překážkám.

Vcelku rozlišujeme 11 vášní. Deset je jich sdružených a jedenáctá - hněv - nemá protějšek. V prosté smyslové dychtivosti rozlišujeme: *lásku x nenávisť, touhu x útěk, radost x smutek*. v roznicené smyslové dychtivosti rozlišujeme: *naděje x zoufalství, odvahu x strach*, a konečně hněv.

Duchovní život se ve svém rozvoji neobejde bez použití vášní čili emocí. Užívá jich ke zrychlení a zintenzívnění tempa svého rozvoje, aby s větší pronikavostí a vzmachem odstraňoval to, co se staví mezi člověka a jeho přiblížení se k Bohu. Vášně totiž nemá být nezřízená. Nemá přece ve svém základě to, aby se vymykala rozumu, aby jej odváděla a uchvacovala. Naopak právě tím se může projevit síla lidského rozumu a jeho působnost, když dokáže ovládnout tolik prudkých a výbojných sil, jaké přinášejí lidské vzněty.

Emoce ovšem umenšují dobro lidského jednání, když předstihují rozum, neboť je např. lepší, je-li dobrý skutek vykonán s rozumovou úvahou, než jen z pouhého nahodilého hnutí útloučnosti.

Avšak lidský rozum má dostatek sil, aby mohl tyto vzněty nejen ovládnout, ale také jich užít k dokonalějšímu a pronikavějšímu provedení. Ovšem nejdokonalější je, pokud samotný rozum cílevědomě podnítl ony vášnivé vzněty, pokud zná hranice, až kam je může uvolit, a pokud je dovede účelně řídit. Mají-li být emoce přínosem pro duchovní rozvoj člověka, tedy se musí podnítlit a zaměřit ke skutečnému dobru a proti skutečnému zlu.

Emoce jsou mravně opodstatněné a zdokonalují člověka, když směřují k opravdovému dobru a odvracejí se od zla, a dále, pokud přirozený rozum, ale i rozum osvěcovaný ve víře, ukazuje člověku způsob, jak se má nadchnout a nechat se spolunést emocionálním vzmachem ke skutečnému dobru a proti pravému zlu. Vždyť náleží k plnému vybavení člověka, aby cílevědomě ovládal složité

členěnou stupnici přirozených schopností a hodnot.

Základními emocemi jsou emoce prosté smyslové dychtivosti. Ty nás podněcují k tomu, abychom šli za dobrem. Proto **lásku je základní emoce**. Podle toho, jaká je tato naše výchozí emoce, tak bude modelovaný náš duchovní život. V duchovním životě záleží mnoho na tom, abychom si zvolili za ústřední předmět lásky ten předmět, který je nejlepší, nejkrásnější, nejpravdivější a tedy i nejrealnější. Jedině takový je hodný lidské důstojnosti. Čím opravdovější je tento předmět, tím bohatěji se rozvine náš emocionální život, a tím ušlechtlejší je též onen zápas rozumu a vůle o ovládnutí

těchto emocí. Roznicené emoce jsou jen pomocníkem vášní toužících, které koneckonců poskytnou pokojné spočinutí, aby se vrátily ke svému základu - k lásce. Roznicené emoce pomáhají člověku překonat nesnáze, které stojí v cestě pokojnému spočinutí v dobru a vítěznému přemožení zla.

Když postavíme lásku Boží a daru Ducha svatého do středu svých emocí, nemusíme se jich bát. Nesvedou nás z pravé cesty do slepé uličky vášnivosti. Naopak - podřízeny rozumu osvěcovanému ve víře a ovládnány vůlí, posílněnou milostí, přivedou člověka tím rychleji k pokojnému spočinutí v blaženosti.

DUCHOVNÍ KOŘENY SOCIÁLNÍHO UČENÍ CÍRKVE

P. Tomáš Bahounek, OP

Církev a společnost? Náboženství a politika? Je možno slučovat praktické požadavky každodenního života s náboženstvím? Ano. Je to možné, a je to i nutné. **Náboženství nelze považovat jen za věc ryze soukromou.** Člověk podléhá Bohu také ve své činnosti veřejné. Nemá ji vylučovat z náboženské oblasti svého života. Každý, kdo to myslí se svým duchovním životem opravdově a upřímně, musí se snažit prosazovat jeho zásady všude a ve všem. **Náboženství je také věcí veřejnou.** Pokud tedy církev zasahuje do společenských záležitostí, čini tak cílevědomě.

Už Aristoteles uváděl, že člověk je tvor společenský, který se sdružuje. Má-li se tedy Boží lid projevoval ve svém životě lidsky, potom se musí uplatňovat především společensky, a tedy také politicky.

Kvas, sůl a světlo...

Staví-li někdo proti sobě církev a svět, církev a stát, církev a politiku, víru a rozum, nemá to být chápáno tak, jakoby církev stála docela mimo svět, mimo společnost, mimo politické dění. Církev a svět se navzájem pronikají. Církev nejenže vede dialog se světem, ale má také působit uprostřed světa jako kvas (Mt 13,33) a sůl země (Mt 5,13), jako semeno (Mt 13,24) a světlo světa (Mt 5,14).

Působení církve v sociální oblasti patří tedy k důležitým projevům života Božího lidu. Současně přispívá k zušlechtnění lidstva jako velké rodiny. Proto má církev právo a povinnost vždy a všude šířit své sociál-

ni učení, jakož i po mravní stránce hodnotit politické, hospodářské a vůbec společenské a kulturní záležitosti, pokud to vyžadují přirozená lidská práva a spása duší.

Nové sociální učení?

Církev dnes nepřichází s nějakým novým sociálním učením. Toto učení se šířilo už od prvních staletí putování vykoupeného Božího lidu dějinami. V nové době se však rozvíjí podle zvláštních místních a dobových podmínek. Děje se tak prostřednictvím encyklik a jiných církevních dokumentů. Sociální učení církve zahrnuje sice naukovou část, ale jejím nejhlubším základem je duchovní život Božího lidu. Vyrůstá z duchovního života křesťana a vede k jeho dovršení ve společnosti a v celém životním prostředí Božího lidu. Bez tohoto duchovního základu, projevujícího se v mravním a náboženském životě člověka by sociální nauka církve byl jen vyprahlou stepí.

Společný základ v Bohu

Sociální učení církve vychází z toho, že zásady přirozeného práva a pravdy Zjevení mají společný základ v Bohu. Ačkoli jde o rozdílné oblasti, setkávají se v jedné lidské osobě, vykoupené Ježíšem Kristem. Dědičný hřích sice narušil lidskou přirozenost, avšak nezničil její strukturu, nezničil vlohy a síly člověka. Člověk ovšem dokáže žít tak, jako to žádá Bůh jen s Boží milostí.

Všechno, co je přirozeně řádné, je vázáno na Krista, protože všechno

stvoření je soustředěno v Kristu. (Kol 1,16; 2,10; Ef 1,22) Tím se ovšem netvrdí, že by Kristova církev byla ve všem nadřazena lidské společnosti a kultuře. Křesťan uznává poměrnou svébytnost společenských a kulturních útvarů, jako je hospodářství, umění, stát apod. Tento postoj křesťana se opírá o evangelium (Mt 22,21). Někdejší nerozlišené směřování náboženství s ostatními oblastmi společenského života odporovalo duchu evangelia (Gaudium et spes, 36).

Křesťan vidí společensky založeného člověka jako obraz Boha - Stvořitele, ale i jako tvora vykoupeného Kristem: tedy jako bytost povznášenou k vyššímu pořádku, jako bytost povolnanou k účasti na Boží vládě.

Dábel a hřích

Nemůže si však nevšimnout anti-sociálního účinku hříchu. Nemá přehlížet neblahé následky hříchu ve společnosti. Nemůže podceňovat dějinný význam učení o Antikristovi, o dáblu, který není jen strašidlem z pohádek, ale skutečná světová velmoc. Přitom ale křesťan nepodléhá žádnému pesimismu. Je přesvědčen o ovládnutí světových dějin stále se navracejícím Božím Synem.

Utopismus

Sociálnímu učení církve přísluší vždy úkol odhalovat pochybnost jakéhokoli sociálního utopismu (Sk 1,6). Stále znovu se objevují snilkové a utopisté, slibující pozemský ráj. Mnohdy si vysnivají společnost hojnosti, k níž se má dospět jenom ryze lidskými prostředky, bez pomoci milosti osobního Boha vyprošované člověkem v pokorné modlitbě. Navzdory všem falešným prorokům z Východu i ze Západu, křesťan dobře ví, že před Posledním soudem nebude žádného ráje. Ani nejhrošlivější bratři křesťané působící ve světě nedokáží vybudovat trvalý, dokonalý spravedlivý společenský

řád. Celý svět je totiž v moci zlého (1 J 5,19). Na konci všech dob nedosáhne pozemský ráj ani lidská zařízení stavu naplnění, ale budou přemoženy a řízeny navracejícím se Kristem (Řím 3,6).

Od 19. století se snaží snilkové a utopisté zahalovat své přísliby do nejasné a mnohoznačné ideologie pokroku. U pokroku vždy záleží na tom, co opouštíme a čemu se blížíme. Učedníci zanechali své síťe a šli za Ním (Mt 4,20; 19,27). Avšak člověk je stvořen k Božimu obrazu a podobě jako svobodný. Může tedy při kráčení kupředu opustit Pána a vydat se za cizími bohy (Dt 11,16). Může minout správnou cestu (2 Pt 2,15) a stále se Bohu vzdalovat (2 Tim 2,16).

Technický a hospodářský pokrok nepřipravuje přímo nové nebe a novou zemi (Zj 21,1). Opravdový pokrok se děje spíše řízením víry, lásky a naděje. Kráčení kupředu a zachování tradice se má chápat ne jako protiklady, ale jako dva základní postoje člověka: oba jsou k životu potřebné. Zdaleka ne vše minulé je hodno uchování. V mnoha oblastech existuje odůvodněné opuštění dosavadního. A zde je na místě návrat ke kořenům, k duchovním kořenům.

Hlavní poslání

Křesťan nemůže pouze přízřubivě plavat s proudem, nýbrž by měl prorážet vlny. Byť průkopníkem. Víra v to, co přichází, nás neodvrací od světa, ale činí nás vnitřně volnými, takže dokážeme silou víry přetvářet pozemskou skutečnost.

Ačkoli je hlavním posláním sociálního učení církve poznávat a objasňovat základy společnosti a kultury ve světle radostné novozákonní Zvěsti, bude muset vždy usilovat o to, aby pochopila znamení doby. Jinak se dostane do nebezpečí, že s hlavou v oblacích podlehne falešnému nebičkářství a odcizí se konkrétní současné skutečnosti.

Mnozí badatelé shledávají, že společnosti různého zřízení se sbíhají,

přičemž jejich odlišnosti se stírají, avšak tento směr vývoje není zcela neměnný. Spíše se zdá, že přirozený vývoj osciluje bez trendu. Přirozené se však společnost sjednocuje. Míří k dokonalejší, smíšené společnosti, k jakémusi hybridu, který by obsahoval všechny příznivé prvky předcházejících společností.

Společnost na rozcestí

Někteří však naznačují, že uskutečnění vlády člověka nad sebou samým je možné jen tehdy, když zde budou uznávány a uctívány absolutní hodnoty. Ve světě však takové hodnoty nejsou. Trvalý příznivý růst společnosti vyžaduje hodnoty nadpřirozeného původu. A tak je jasné, že společnost, která přirozeně osciluje bez trendu, je bez Boha, zrovna tak jako člověk sám, jen třtina klátící se ve větru (Mt 11,7).

Není pochyb, že se taková společnost přirozeně může ubírat kupředu, ale také je jisté, že s přibližující se cílem jejího přirozeného snažení se tempo jejího růstu zpomaluje. Je tomu podobně jako s raketou přibližující se světelné rychlosti. Současně totiž vzrůstá choulostivost dalšího růstu - zvětšuje se nebezpečí vzniku poruch a zvrátů. Čím je hybrid ušlechtlejší, tím náchylnější je k degeneraci. A tak i společnost - čím je přirozeně dokonalejší, tím je náchylnější k násilným převratům.

Tak se společnost víc a více ocitá na rozcestí, ze kterého další pokrok je stále závislejší na Boží milosti. **Buď** další šlechtění a zdokonalování na ryze přirozeném základě a bez Boha, směrem ke stále zhoubnějším společenským kotrmelcům, **anebo** budování společnosti v modlitbě zaměřované k Boží pomoci, a s Boží milostí vstříc naprostému sjednocení v Božím království, nadpřirozeně zajištěné proti každému úpadku. Odtud vyplývá **rostoucí význam sociálního učení církve**, a to nejen jako nauky, ale především jako plodu duchovního a mravního života Božeho lidu.

AGENTEM ZÁPADU NEBYL

V Jihlavě byl v sobotu 31. července odhalen u bývalé věznice pomník jedenácti popraveným obětem komunistické diktatury v letech 1950-52. Osm z nich patřilo k obžalovaným v tzv. babické aféře. Byli obviněni ze spoluúčasti na vraždě tří funkcionářů tehdejšího MNV v Babicích, spáchané údajným kapitánem zahraniční armády Ladislavem Malým.

Do dnešního dne vyšla už celá řada publikací a novinových článků dokazujících, že tito popravení neměli s přípravou vraždy nic společného. Mezi nimi byli též tři

katoličtí kněží - Jan Bula, Václav Drbola a František Pařil. Další popravení - František Kopulety, Antonín Mityška, Drahoslav Němec, Antonín Plichta a Antonín Škrdla byli

aktivními katolíky. Před babickou aférou skončili na oprátce za tzv. "nepřátelskou činnost proti lidově demokratickému zřízení František (dokončení na str. 11)

O DOBRÉM ÚMYSLU

Rozpaky budící reje okolo navrácení církevního majetku upoutaly pozornost široké veřejnosti. Různorodé reakce ze všech úhlů propírají téma církve a víry, počínaje naší historií, konče zjednodušeným pohledem, převzatým z komunistických učebnic. Jedna z posledních, snad nejpodrážděnějších, se týkala zasvěcení českého národa Panně Marii katolickou církví. Podrážděnost v tomto směru sklouzla téměř až do roviny celonárodního názorového rozdělení. Chybělo snad jen vypolávání titulků novin našimi zdatnými kameloty na způsob:

"Církéév rozhoduje za národ..." a podobně. Než jsem nabyl přesvědčení o zbytečnosti, zúčastnil jsem se několika debat na toto téma. Ač bezvěrec a nečlen žádné církve, říkal jsem neprozřetelně, že mi zasvěcení českého národa Panně Marii není proti mysli a... a dál jsem se většinou nedostal. Byl jsem "ukamenován argumenty", v nichž hlavní místo zaujímala inkvizice svatá, okrádání chalupníků o poslední kravku a především drzost jedné společenské skupiny, která si osobuje právo mluvit za všechny. Od věřících pak, že jsme měli být zasvěceni někomu jinému,

třeba sv. Václavovi. Občas se mi podařilo nesměle dodat, že v tomto případě pro mne není nejdůležitější můj postoj a snažím se přemýšlet, proč to zástupci katolické církve učinili, co tím sledovali. Došel jsem k závěru, že ze svého pohledu udělali katolíci pro národ to nejlepší, co mohli. Nerozhodovali za všechny, ale vyjádřili tímto aktem svůj postoj ke společnosti, s přáním všeho dobrého i pro mne, nevěřícího. Nerozčiluje mne to proto, ale těší. Stejně bych přijal totéž od jakékoli jiné církve, kterýchkoli věřících.

František Kostlán,
Telegraf 2. 8. 1993

22. SRPEN

PAMÁTKA MARIE KRÁLOVNY

Slavnost nanebevzetí má za osm dní prodloužení v památce Marie královny, která sedí po boku věčného Krále, stává se jako Královna a oroduje jako Matka.

Těmito slavnostmi se slaví věroučné pravdy, týkají se pokorné služebnice Páně.

Papež Pavel VI.
Cultus Marialis

FATIMA - MĚSÍČNÍ PŘÍLOHA TÝDENÍKU SVĚTLO

P. Pavel Dokládál

Měsíční příloha Fatima prozrazuje směr duchovní spirituality, a protože je redigována z centra Fatimského apoštolátu Matky Boží pro Českou republiku, chce sjednocovat, informovat, ale také usměrňovat cestu mariánských ctitelů v naší vlasti.

Katolíciť křesťané tíhnou více či méně k jednomu či druhému směru duchovního života v souvislosti s mariologií.

I. Uznávají Pannu Marii jako Matku Ježíše Krista, i všechny liturgické mariánské slavnosti a svátky, avšak k mariánským zjevením se staví více či méně skepticky a v jejich duchovním životě jim působí spíše problémy. Mariánská úcta je jimi uznaná, ale více či méně okrajová.

II. Nejenom uznávají Pannu Marii a její svátky, ale velmi silně prožívají Pannu Marii, jako prostřednici všech milostí. Nedovedou si představit rodinu církve bez maminky a jsou neobyčejně vděční Kristu, že nám dal svou matku za naši Matku. Maria je opravdovou injekcí duchovního života a zkušenosti s její modlitbou je provázají celým životem. Silně vnímají Mariina poselství a cítí závazek ve svém svědomí na ně svým životem odpovídat.

Každý z katolických křesťanů tíhne k prvnímu či druhému směru.

Je značné nebezpečí, že osobní přístup jedné či druhé skupiny vytvoří dva směry uprostřed jedné církve, které se nebudou vzájemně chápat. Proto Fatimský apoštolát, proto měsíční příloha Světla - Fatima.

Co přinese Fatima?

1. Zdravou identitu mariánských ctitelů v duchu církve, Svatého Otce, koncilu.

2. Stručné, věcné a jasné informace o mariánských večeradlech, duchovních i kulturních akcích Mariiny cesty k Bohu.

3. Informace o zajímavých akcích s pokusem o aplikaci na dalších místech. Akce, které mohou inspirovat ostatní společenství.

4. Zprávy ze světa. Jaká je mariánská úcta ve světě.

5. Osobní svědectví kněží i laiků. Boha i Marii nejlépe poznáváme u pramenů své vlastní existence. Ze zkušenosti. Budeme se společně o ně dělit. Budou inspirací i usměrňováním pro nás.

6. Členové Fatimského apoštolátu budou v této příloze pravidelně informováni o nejbližších evangelizačních setkáních a o další činnosti.

7. Podobná mariánská hnutí mají dokořán otevřené duchovní srdce Světla a samozřejmě přílohy Fatima.

BUDETE MÝMI SVĚDKY

Budete vybaveni silou a budete mými svědky v Jeruzalémě ... až na konec země...

(Sk 1,8)

P. Petr Dokládál

Pán vybavuje své učedníky a samozřejmě každého křesťana k tomu, aby vydával svědectví. Především hovoří skutky každého pokřtěného, od konkrétních, živých projevů po vyjádření svého názoru, postoje. Někdy je velmi výmluvné i mlčení a pasivita, svědčí, že slovo Kristovo není chápáno a žito.

Pán nám říká, že bez něho nemůžeme dělat nic, pokud něco děláme bez něho, je to špatné a lidský nedokonalé. Nelze však nedělat nic a v duchu nějakého neokvietismu čekat se založenými rukama. Snažíme se konat dobro, ale v síle Ducha svatého, naprosto otevření Boží milosti. A toto se děje tím, že se dobrovolně a zcela svobodně zasvětim Bohu. Zvolím-li jako svou prostřednici pro to právě Matku, Boží Pannu Marii, je to vždy správné a vedoucí přímo k cíli, k Ježíši.

Nejbolestnějším omylem, který má své kořeny v protestantismu, je to, že Matka Boží je přehlížena a stavěna do role pouhé ženy, která je jí. **MATKA BOŽÍ A CÍRKEV** nedůstojná.

SATAN, který asistuje při každém rozdělení, zvláště při rozdělení Církve, dobře ví, že když se zaměří na tu, která mu rozdrtila hlavu a zpochybní její roli, svede mnoho duší. A toto je život a jasnou realitou i při rozjímání následujícího citátu.

"Děkujeme Bohu za Pannu Marii, děkujeme za toto procitnutí, za milost zasvěcení, které probudilo satana ke konkrétním reakcím. Nedejme se spánkem svěsti..." sv. Terezie z Avily

PANNA MARIA SE VRÁTILA DOMŮ

Léta plynou a lidé zapomínají... Tisíce občanů České republiky procházejí denodenně Staroměstským náměstím v Praze. Kolik z nich ví, že tady kdysi stával mariánský sloup, z něhož Matka Boží a Matka naše žehnala už deseti generacím? Ano, deseti, ne už posledním dvěma nebo třem. Těm, které ji už nezažily a nepamatují.

3. listopadu r. 1918, šestý den samostatnosti po třístaleté habsburské nadvládě, strhl rozvášněný dav mariánskou sochu, která se na kusy rozbila. Prý byla postavena na památku vítězství Habsburků na Bílé hoře r. 1620.

Historické omyly mají tuhý život. Odpůrce Neposkvrněné Panny nepře svědčí průkazná a jednoznačná fakta, že mariánský sloup na Staroměstském náměstí byl postaven až r. 1653 na památku a poděkování Panně Marii za ochranu Prahy před Švédy r. 1648, o čemž svědčí dedikační nápis, umístěný na podstavci sloupu a čitelný na dobových fotografiích.

Katolíci ještě za první republiky se zabývali myšlenkou, jak napravit křivdu, která se stala. Katolické studentstvo, kardinál Kašpar... ti všichni zamýšleli obnovit sloup. Nacistická a později komunistická totalita obrátily tyto záměry v nišeč.

Kdo však nezahálel, byl český exil. Už r. 1949 bylo z iniciativy dr. V. Stráneckého na sjezdu krajanů v Německu rozhodnuto, že socha bude znovu zhotovena. Záštitu nad celou akcí převzal muž svatého života, msgr. Ambrož Lev Ondrák, opat českého benediktinského opatství sv. Prokopa v Lisle v Chicagu v USA. Zakázku realizoval italský mistr Monteleone. R. 1955 byla socha slavnostně instalována v areálu svatoprokopského opatství v Lisle. Chtěl ji osobně posvětit sám papež Pius XII., pro nemoc však to učinil jeho jménem kardinál Clemente Micara, první nuncius v Československu po r. 1918, který vysvětil na biskupa též známého lidumila dr. A. C. Stojana. Obrádky uvítání sochy v Lisle vedl čínský exulant kardinál Tomáš Tien z Pekingu. Tisíce Čechů tenkrát slíbily, že po pádu bezbožeckého komunismu socha poputuje do Prahy. S tímto záměrem byl po svém nuceném odchodu do exilu v r. 1965 seznámen i

Dr. Emil Petřík

pražský arcibiskup kardinál Josef Beran.

Ukázalo se, že ani domov na mariánský sloup nezapomněl. V bouřlivém roce 1968 zveřejnily Katolické noviny obsáhlou báseň Václava Renče "Pražská legenda". Ličí s kvalitami vlastními tomuto muži stržení sloupu jistým Oskarem, jinak pražským bohemem Frantou Sauerem.

Program slavnostního přivítání sochy Naší Paní z exilu v Praze na Strahově

Sobota 4. září:

10 hod. v bazilice strahovského kláštera slavná mše svatá a přivítání, potom prohlídka klášterních zahrad,

14,30 hod. smírná pobožnost v kostele P. Marie Královny míru v Praze - Lhotce, kde je uchována hlava zničeného mariánského sloupu na Staroměstském náměstí.

Neděle 5. září:

9 hod. slavnostní mše svatá na Svaté hoře u Příbrami.

Podrobné informace sdělí Agentura 97 - poutní a cestovní kancelář, Masarykovo nám. 15, 254 01 Jilové u Prahy, tel. (02) 9951209, dále Czech Tour, Hlaváčkovo nám. 1, 79 601 Prostějov, tel. (0508) 23513. Dobrovolné dary na úhradu výdajů spojených s převozem a slavnostní instalací sochy lze posílat na účet 44645-011/0100 Komerční banka, Praha 1, Český výbor pro převoz a umístění sochy P. Marie v exilu.

a spolu s tím i duchovní přerod aktéra celého činu až ke konverzi na smrtelné posteli, kde se setkává s odpuštěním a láskou P. Marie, která ho přijímá do své milující náruče. Toto Renčovo dílo vzniklo v komunistickém vězení a "muklové" se je učili nazpaměť.

Panna Maria tak dokázala, jako už mnohokrát, že v nejtěžších chvílích pro český národ byla vždy s ním a nikoli proti němu. Václav Renč promluvil za všechny, co ona znamenala pro oběti komunistické tyranie. Totéž lze slyšet i od vězňů nacistických koncentráků. Panna Maria představovala duchovní ochranu a posilu našim předkům, těžce zkoušeným válečnými útrapami, terorem nejkrutějších vojsk, nakažlivými nemocemi, hladem a jinými útrapami. Její místo je tady, ona do českého národa patří.

Návrat její sochy z Lisle je konkrétní myšlenka. Hned po listopadu r. 1989 byla zahájena na toto téma jednání. Díky vzácnému pochopení a vstřícným krokům našich církevních představitelů už je "Naše Paní v exilu", jak ji krajané nazývali, v Praze. Skutečně nelze než vyslovit při této příležitosti hlubokou vděčnost našim americkým a kanadským krajanům, kteří přinesli kromě práce i nemalé finanční oběti, aby se Matka Boží z Lisle dostala na místo svého určení. Ještě bude příležitost poděkovat jmenovitě těm nejaktivnějším v září, kdy se uskuteční slavnostní přivítání sochy v areálu premonstrátského kláštera na Strahově v Praze, v místě, kde r. 1949 arcibiskup Beran na slavnosti Božího Těla pronesl své odvážné a zároveň poslední kázání na obranu náboženské svobody.

Jelikož socha není přesnou kopií originálu, nemůže být umístěna na Staroměstském náměstí. Díky strahovskému opatu Otci M. Pojezdnému, se naskytla možnost jejího postavení v zahradách strahovského kláštera, odkud bude trůnit nad Prahou, aby z výšin jí a celému národu žehnala.

Slavnostní instalace se uskuteční až příští rok. Letos 4. září se bude konat oficiální obřad přivítání sochy na Strahově.

Ať požehnání "Naší Paní z exilu" zaplaví tuto zemi!

VAŠE POUTNÍ MÍSTA PŘESVĚDČUJÍ...

Inspektor Fatimského apoštolátu pro východní země odpovídá na naše dotazy

V létě byl hostem v naší republice kněz z diecéze Augsburg v SRN P. Michael Beer, který je inspektorem Fatimského apoštolátu pro státy bývalé východní Evropy. Toto sdružení, snažící se o duchovní růst a společenství na principu poselství Matky Boží z Fatimy, čítá v celém světě 23 miliónů členů. Položili jsme Otci Beerovi u příležitosti jeho návštěvy tyto otázky:

Otče, jste zástupcem Fatimského apoštolátu pro východní Evropu. Která z těchto zemí je podle vašeho názoru pro apoštolát nejlépe připravena?

“Od pádu komunismu jsem byl několikrát prakticky ve všech zemích bývalé východní Evropy. Mohu říci, že duchovně je na tom nejlépe Litva. Tam pozoruji takový zájem o fatimské poselství a tak obrovské nadšení pro katolickou víru, že něco podobného je jinde nevidané. Samozřejmě i tady zasáhl komunistický ateismus, rozhodně nelze říci, že většina obyvatelstva jsou praktikující katolíci. Ale ti, kdo praktikují a chodí pravidelně na liturgii, jsou ve své většině opravdovou kvalitou, což se odráží i na jejich hlubokém vztahu k Matce Boží, která ovlivňuje jejich život, oni prostě ji “zapojují” i do svých všedních záležitostí. Litva znamená velkou naději nejen pro Fatimský apoštolát, ale pro celou církev.

Další zemí velkých očekávání se stává Rumunsko. Tam je situace sice ještě nevykrytalizovaná, nicméně nadšení a zápal pro víru a pro poselství, které nám Panny Maria ve Fatimě sdělila, je zde obrovský.”

A jak hodnotíte v tomto směru naši vlast?

“Velmi dobře. Zvláště Morava mi učarovala. Mariánská úcta je tu velice rozšířená a živá. Konal jsem přednášky pro manželské páry o Fatimě a překvapil mne zájem a aktivita zvláště mladých lidí.”

Panna Maria však není dnes na Západě jaksi “v módě”. Teologický modernismus je velice nebezpečný. Náš národ, i když jeho většina se formálně hlásí ke katolické církvi, je ve svém duchovním podhoubí “husit-

ským”. Vzpomeňme jen otázku Husa, Bílé hory, habsburské rekatolizace... Nebojíte se, že to způsobí také u nás podobné zmatky v katolické církvi jako na Západě, jež s sebou přinesou i úpadek mariánské úcty?

“Nebojím, neboť vidím zde celou řadu vpravdě mariánských kněží, zejména u vás na Moravě. To na Západě není, tam takto orientovaní duchovní jsou spíše výjimkou. Dalším

Panna Maria na Svatém Kopečku (rytina, 19. století)

pozitivním faktorem u vás je hodně mariánských svatyň, které jsou plné. Mariánské poutě jsou něčím, co patří k životu věřících u vás, a to je podle mne mohutnou hrází proti negativnímu vlivu teologického modernismu, zpochybnujícího nejen mariánskou úctu, ale i jiné články víry a revoltujícího proti Sv. Otci.

A co se týká vašeho poukazu na husitskou minulost českého národa, tak bych chtěl podotknout, že Panna Maria není nadějí jenom pro katolíky. Ona přináší mír celému světu. Mír, mír, mír... to je obsah a podstata fatimského poselství. Mír pro válkou sužované oblasti v dnešním světě: pro Balkán,

Afriku, Kavkaz, mír pro celý svět.”

A poslední otázka, když dovolíte, bude tak trochu “na tělo”. Působíte v německém prostředí, které je snad nejvíce ze všech západních zemí zasaženo teologickým modernismem. Nemáte tam pro svoji mariánskou angažovanost a pravověrnost ve věcech víry a mravů, potíže s věřícími, kněžími, teology a biskupy?

“Potíže samozřejmě mám. Ne však s biskupy. Ti mě v mé aktivitě pro Fatimský apoštolát nijak neomezují, někteří mi naopak dávají najevo svoji náklonnost. Nedávno zesnulý biskup v Řezně msgr. Graber, známý svou pravověrností a nekompromisností ve věcech víry a mravů, za což si vysloužil pověst ‘nejkonzervativnějšího německého biskupa’, byl mým osobním přítelem a velkým podporovatelem Fatimského apoštolátu.

Ani s věřícími nejsou zvláštní těžkosti. Bavorsko je v tomto směru trochu jiné než ostatní části Německa. Mariánská úcta tu zůstává něčím živým. Koneckonců i v tom ‘modernistickém’ Německu máme ve Fatimském apoštolátu zapsaných padesát tisíc lidí, což není nijak málo.

Horší problémy jsou s kněžími a teology. Z jejich strany se nejdá ani tolik o přímé útoky proti Fatimskému apoštolátu a jeho napadání, ty jsou minimální. Spíše běží o záměrnou ignoranci, dělají, jako by Fatimský apoštolát vůbec neexistoval. Německé farnosti organizují přednášky na nejrůznější témata - nás z Fatimského apoštolátu zásadně nezmou, o něm se nepíše a nemluví. A když už musí o nás něco říci, tak nás líčí jako okrajovou a bezvýznamnou skupinu blouznivců a fanatiků. Když se sami snažíme proniknout na fakulty, do seminářů a do církevních škol, jsme odmítáni. To nás ale nijak nedeprimuje, bereme to jako určitou formu svědeckví pro Pána a pro Jeho přestatou Matku. Máme jistotu, že na konec to bude Její Neposkrvněné Srdce, kdo zvítězí a bude mít poslední slovo.”

Za rozhovor poděkoval R. Malý

AGENTEM ZÁPADU NEBYL

(dokončení ze strany 7)

Rod. František Tuček a Karel Veselý. Rod. Veselý, Plichta a P. Bula byli též aktivisty katolické tělovýchovné organizace Orel.

"Nechceme vyvolávat nenávisť, ale upozornit na pravou podobu totalitního režimu. Připomínáme to proto, poněvadž jsme znepokojeni některými jevy. Odpouštíme, ale musíme též vidět lítost...", to jsou slova Otce opata Víta Tajovského ze Želiva při mši svaté, koncelebrované při té příležitosti v Jihlavě s dosud žijícími kněžskými oběťmi babické aféry msgrem Janem Podveským a P. Josefem Valeriánem. V témž duchu hovořili při odhalování

pomníku předseda místní odbočky Konfederace politických vězňů Antonín Štěpánek a poslanci Českého parlamentu ing. Josef Pavla a dr. ing. Jiří Karas. Ing. Pavla zakončil svůj projev citací ze Zahradnickovy básně La Saleta o návratu k Bohu jako podmiňce zlepšení naší situace, dr. Karas potom připomenul, že odpustit je nutno, ne však zločince kryt. Takových je ve vedoucích funkcích našeho státu stále ještě dost. "Bylo by výsměchem, kdyby ti, kdo šibenicemi a koncentráky nás učili budovat socialismus, teď nás učili budovat tržní hospodářství," zdůraznil dr. Karas.

Při besedě konané po skončení aktu oznámil právník Konfederace

politických vězňů dr. Jan Pospišil dosud nepublikovanou skutečnost, že vrah Malý, zastřelený u Bolíkovíc, jenž se vydával za agenta západních rozvědek, nikdy nebyl jimi vyslán do Československa organizovat "Protikomunistický odboj". Pobýval sice po únoru v zahraničí, zpronevěřil však peníze, které měl vyplatit převaděčům přes hranice. Měl být za to stíhán, vyhnul se tomu návratem do Československa. V době, kdy organizoval na Jihlavsku "odboj" proti režimu, nebyl tedy agentem žádné západní rozvědky. K tomu existují podle dr. Pospišila písemné doklady. Koho byl ve skutečnosti Malý agentem, není snad dnes už vůbec hádankou.

-rm-

NENAROZENÍ V RUSKU

Potratový zákon v nynějším Rusku, převzatý ještě z bývalého SSSR, patří k nejliberálnějším na světě. Nenarozené dítě je možno zabít po celou dobu těhotenství bez jakéhokoliv omezení. Na interrupci se v bývalé "zemi sovětů" chodilo a dosud chodí tak jako ke kadeřníkovi nebo na pedikúru.

Radomír Malý

Komunistický Sovětský svaz byl prvním státem světa, který uzákonil umělý potrat už v r. 1922. Po obrovském poklesu porodnosti, který tento zákon vyvolal, Stalin v r. 1938 znovu interrupce zakázal. V té době je však legalizovalo Švédsko a také nacistické Německo pro tzv. "méněcenné rasy" a "neplnohodnotné lidi".

Po Stalinově smrti došlo znovu k uzákonění interrupcí. Zákon byl postupně liberalizován až ke zrušení podobě, jakou dostal ještě za Brežněva, kdy se potrat prováděl prakticky "kdykoliv na požádání". Tento stav trvá dosud, r. 1987 další novela potratového zákona hovořila o "sociálních důvodech", což vykládala jako nemožnost výchovy dítěte v daných ekonomicky svízelných podmínkách.

Ruská veřejnost považuje interrupce za něco normálního, přirozeného. Jedinými institucemi, které je odsuzují, jsou církve. Nicméně i když ruská pravoslavná církev jednoznačně prohlašuje aborty za těžký hřích v kterémkoliv stupni těhotenství, značná část věřících podléhá spolu s dalšími ruskými občany falešnému přesvědčení, že dítě je živým člověkem teprve od čtvrtého měsíce. Proto posuzují po-

trat do třetího měsíce jako pouhý lékařský zákrok, teprve pozdější aborty odsuzují. V tomto směru je utvrzuje i protipotratová kampaň v části ruského tisku, konkrétně "Komsomolskaja pravda" vede v boji proti tomuto zlu. Bohužel však i ona udržuje své čtenáře v nesprávné domněnce, že dítě je člověkem teprve od čtvrtého měsíce a proto potraty před tímto termínem jsou prý v pořádku. Bude zapotřebí ještě mnoho nesnadné osvětové práce k tomu, aby ruský občan pochopil, že člověk je člověkem od okamžiku početí a proto ho nelze zabít. Ale díky Bohu za každý protipotratový hlas v tomto prostředí po sedmidesátileté komunistické devastaci. Zmíněná Komsomolskaja pravda uvádí tento otřesný dopis jedné ženy:

"Bylo to dávno, už před pětácti lety. Vdávala jsem se v pátém měsíci těhotenství. Nechtěla jsem dítě utratit, ale manžel musel nastoupit základní vojenskou službu. Tchně na mne ilačila, abych ji ušetřila hanby, která, jak tvrdila, se stane jejím údělem. Když jsem se já neměla k tomu, abych šla na potrat, zavolala sama lékaře, aby mi provedl zákrok přímo na místě doma. Tak se také stalo. Nemohu na to zapomenout.

Všechno jsem viděla: ručičky, nožičky... Slyšela jsem jeho hlásek. Byl to můj první syn.

Když se to manžel dozvěděl, bylo už po všem. Vrátil se z vojska, máme dvě děti. Zdánilivě všechno v pořádku, v normálu. Jenže není. Hřích vraždy mého nevinného prvního dítěte se nedá vymazat. Je to strašlivý hřích. Víím, že se výčitek svědomí nezbavím. Můj hřích mě bude provázet až do hrobu...

I když se jedná o zkušenost ze vzdáleného Ruska, jistě je aktuální i pro nás. Kéž by odradila alespoň jednu jedinou ženu, která se zabývá myšlenkou zabít své nenarozené dítě! Posilou v tomto nelehkém rozhodnutí ji může být dopis další ženy, zveřejněný v Komsomolské pravdě:

"Můj hoch mi sliboval modré z nebe. Ale když se dozvěděl, že jsem s ním v jiném stavu, ihned zmizel. Potom přes jednoho kolegu mi vzkázal, že se ke mně znovu vrátí, když půjdu na potrat. Všechno prý bude jako dřív.

Jenže já už ho nechci ani vidět. A dítě porodím. Nemám sice kde bydlet, nemám peníze, ale nezabiji lidskou bytost, která ve mně žije. Nemyslete si, že jsem se zbláznila. Já se ničeho nebojím."

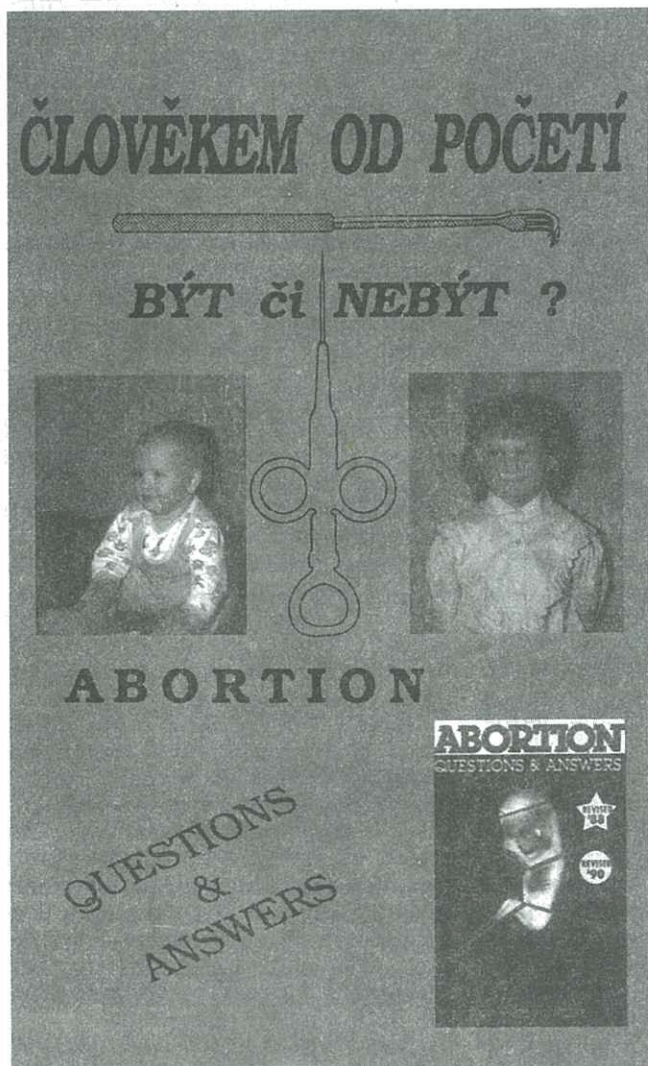
Mladá žena, která tento dopis psala, je s největší pravděpodobností ateistkou nebo přinejmenším osobou bez vztahu k nějaké církvi. Jak odlišný je její poměr k nenarozenému životu od některých věřících, kteří neustále předhazují učitelskému úřadu Církve, že by měl v této věci svůj nekompromisní postoj k potratům "revidovat"! Někdo jednou řekl: "Publikáři a nevěstky vás předcházejí do království nebeského..."

Nebyl to nikdo jiný než náš Pán a Spasitel Ježíš Kristus.

ČLOVĚKEM OD POČETÍ

Právě jsem dočetl knihu "Člověkem od početí" amerických manželů Barbary a Dr. Johna Willkeových, kterou přeložili L. Cekotová, S. Bernardová a Z. Hejl, který navíc napsal stručný, ale výstižný doslov. Vydalo ji známé nakladatelství v Českém Těšíně "Cor Jesu" v letošním roce.

Obálka knihy 'Člověkem od početí'

Manželé Willkeovi jsou Američané a je proto pochopitelné, že se zabývají především poměry ve své vlasti, které jsou však v podstatě obdobné tomu, s čím se setkáváme např. v Kanadě, ve většině států Evropy i u nás. Jak výstražně zní věta: "Již více než 10 let je porodnost v USA nižší než je nutné k vyrovnání přirozeného úbytku obyvatelstva. Nyní je zabíjeno v USA potratem téměř každé třetí dítě - tj. více než jeden a půl milionu dětí ročně..." U nás je situace obdobná - je pak ve světle těchto skutečností oprávněná málem "dojemná" obava o přelidnění Severní Ameriky anebo Evropy?

V 1. kapitole odpovídají autoři velmi přesvědčivě na otázku "je toto lidský život?" Odpovídají pochopitelně kladně a stejně tak na dotaz, zda jde o život lidský, a kdy tento lidský život začíná. Velmi poučné jde podívat se s autory do minulosti, na názory pohanského světa i na nesmírně kladný přínos křesťanství, které vždycky stálo na straně bezbranného, nenarozeného dítěte.

V dalším textu je ukázáno, jak nejprve všechny státy USA plně chránily lidský život už od okamžiku početí. Ukazují, že většina lidí nechtěla potrat, ale přesto na konec bylo rozhodnuto zcela opačně. Přesvědčivě je ukázáno, jakými klamnými, pseudohumanistickými praktikami bylo toto uskutečněno. Autoři pak poukazují na právní možnosti, jak tento neblahý stav napravit. Samozřejmě v poměrech amerických, které v mnohém připomínají poměry naše.

Po historických a právních skutečnostech se pak autoři obrací k problematice biologické, týkající se začátku a vývoje plodu. Moderní biologie jasně a pře-

svědčivě prokazuje, že už v okamžiku oplodnění začíná existovat nová lidská bytost. Tedy nikoliv jakýsi "chuchvalec živočišné embryonální tkáně", ani "část těla ženy", ale zcela nové, jedinečné individuum se všemi naplánovanými schopnostmi vývoje. Je naprosto potřen tzv. fundamentální biogenetický zákon, který v roce 1866 proklamoval německý biolog Haeckel, že ontogeneze je zkrácená fylogeneze a naprosto přesvědčivě je prokázáno (Blechschildt), že od počátku je to člověk. Ano, člověk, který vzniká v okamžiku početí, člověk který nikdy dříve v dějinách lidstva neexistoval a nebude existovat, bude-li zničen. Už jako medik jsem byl nucen zabývat se studiem vývoje lidského zárodku, abych uspěl při přísných rigorózních zkouškách. A později, když jsem se začal zabývat chirurgickou léčbou vrozených vad, jsem musel toto studium ještě prohloubit. Vždycky mne fascinovalo už splynutí vajíčka se spermii - kdy jediná mužská semenná buňka z milionů oplodní vajíčko. Matematicky je to skoro nepravděpodobné. A přece se to děje. A pak to překotné dělení, kdy v závratně rychlé době vznikají miliardy a miliardy buněk. A ty pak vytvářejí jednotlivé tělesné tkáně, jednotlivé orgány. A to všecko je už "napsáno", naplánováno v oplodněné buňce: zda to bude muž či žena, jaký bude mít vzrůst, barvu očí, vlasů, zbarvení hlasu a vůbec ty jedinečné svérázné vlastnosti, charakterizující jedinečnou lidskou bytost. O tom všem se zde lze dokonale poučit. A je to poučení velmi, velmi užitečné - člověk si pak začne daleko více vážit lidského života. I toho nenarozeného a jeho tím spíše. V dalším je podrobně rozvedena otázka, zda nenarozené dítě, když se mu bere život, zda cítí. Autoři odpovídají na tuto otázku naprosto kladně a mluví dokonce o bolesti dlouhé, agonizující... Přitom nejde jenom o nepodložený teoretický názor, ale o skutečnost naprosto přesvědčivě prokázanou. V této souvislosti se zmiňují o filmu porodníka profesora Nathansona, kdysi zaníceného potratáře a dnes ještě zanícenějšího obhájce života nenarozených "Němý výkřik". V tomto filmu je dokonale, nesmírně dramaticky vidět, jak nenarozené dítě uhýbá před vražedným nástrojem - těžko jej nazvat nástrojem lékařským - nebo před vražednou

odsávačkou, přičemž se jeho srdeční činnost zdvojnásobuje. Když pak nástroj dětátko dostihne a jeho tělíčko roztrhá na kusy, ústa dětátka se široce otevrou - odtud název filmu "Němý výkřik". Měla by jej vidět každá žena, uvažující o potratu.

Autoři knihy se zabývají i problematikou oplodnění ve zkumavce i pokusy na embryích. Samozřejmě, že je zásadně odsuzují. V kapitole 13. je popsána technika potratů, mechanických, odsátím, chemických i farmakologických. K těm posledním patří pilulka RU-486.

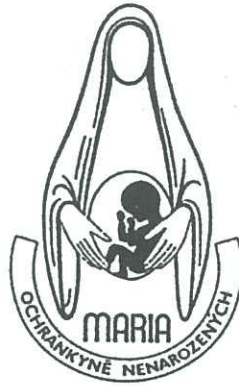
Někde byl tento preparát doporučován i jako antikonceptivum. Ale ve skutečnosti jde o látku způsobující potrat. Navíc je pravděpodobně velmi nebezpečný. V kapitole 14. jsou probrány komplikace po potratu, zejména infekce a krvácení. Mnoho se o nich nemluví. Velmi závažným problémem je popotratová sterilita a další závažné komplikace, včetně psychických: "...je snadnější odstranit dítě z matčina lůna, než odstranit vzpomínku na dítě z její mysli."

Sám jsem měl příležitost až příliš často pozorovat ženy, které podstoupily vědomý, dobrovolný potrat. Někteří psychiatři popisují v těchto případech stavy deprese, vědomí viny, agresivity vůči sobě, otci dítěte i proti celému světu. Sám jsem pozoroval spíše všelijak maskovanou, ale nakonec zcela patrnou závist i nenávisť vůči té, která měla odvahu mít více dětí, být obklopená jejich hejnem, které sice přináší četné starosti - a přízně si, bývá jejich moc a moc - ale ještě více radostí, které nelze nahradit naprosto ničím. Žena po potratu si uvědomuje, že se stalo něco zlého, co nelze napravit, že sama přišla o děvčátko, o chlapečka, který by jí právě teď měl rád jako nikdo jiný na světě...

Za hluboké zamyšlení stojí statě, kde se mluví o chtěném a nechtěném těhotenství, Jaký to jiný a přitom pravdivý pohled na tuto otázku!

Neobyčejně zajímavé je čtení o tzv. "syndromu přežití". Děti obvykle vědí, že je jejich matka těhotná. Také vědí, když těhotná být přestane. To pak může způsobit určitý pocit viny, proč právě já jsem to byl, kdo přežil, když sourozenec byl utracen. Autoři to přirovnávají k "syndromu přežití" u Židů, kteří přežili holocaust. Autoři se nevyhýbají ani otázkám týkajícím se těhotenství po znásilnění, anebo při krvesmilstvu. Dále pak se pojednává

o rychlém poklesu porodnosti v USA, ale i v Evropském hospodářském společenství; vzpomněl jsem si přitom na skvělý článek Karla Groulíka v Lidové demokracii z 8. března 1993, kde se zabývá také

Tento znak používá Sdružení pro obnovu poutního místa Panna Maria Pomocná u Zlatých hor se sídlem v Mikulovicích

touto problematikou: "...vysoce materiálně rozvinuté, populačně stagnující a duchovně neplodné říše ... nakonec podlehly... Co neroste, to hyne, co roste, nachází si místo na slunci... různé říše povstávají a povznášejí se ctnostmi, hynou pak nepravostí (Augustin). ...nepodaří-li se zvýšit porodnost Evropy, musí být její stárnoucí populace doplněna zvýšenou měrou gastarbeitry..."

Nelze zacházet při recenzování knihy do podrobností, ani si nelze povšimnout celé problematiky. Přece jenom však uvedu na tomto místě aspoň zmínku z 25. kapitoly: "...bylo otřesné pozorovat, jak jsou živé plody (nezralé děti) baleny do ledu, ačkoliv se dosud pohybovaly a pokoušely dýchat, aby se s nimi pospíchalo do laboratoře..." Anebo jiný údaj: "...pro získání vědeckých poznatků oddělili vědci hlavy 12-i života neschopných plodů, jejichž cévy pak byly připojeny na mimotělní oběh..." A mohlo se vědecky pracovat. Nesmírně poučná je stať, kde líčí autoři problematiku kontroly porodnosti, a podobně o antikoncepci ať už přirozené anebo s použitím umělých antikoncepčních prostředků. Významné je upozornění, že mnohé prostředky, uváděné jako antikonceptiva, jsou ve skutečnosti abortivy. V části VII. je podrobně a velmi přesvědčivě probrána problematika sociálních vlivů, kde bych zejména vyzvedl kapitolu 30. velmi vhodně nazvanou "Slova - slova - slova". Z doslovu knihy, který napsal jeden z překladatelů - MUDr. Zdeněk

Hejl - bych se zmínil aspoň o nebezpečí, jak je zdůrazňuje Dr. Hejl, kterým je ideologie IPPF (International Planned Parenthood Federation, London). Má skoro 200 poboček a jednu - od 19. II. 1991 i u nás, kde se nazývá "Společnost pro plánované rodičovství a sexuální výchovu". Název zní docela sympaticky, ale ideologie IPPF, na které je tato společnost založena, je scestná a její praxe v celém světě velice škodlivá. V kapitole 37. (Dr. Willke) upozorňuje, že IPPF soustřeďuje své úsilí na potrat, umělou antikoncepci a sexuální výchovu a že jde vlastně o největší podnik na zabíjení dětí v Americe. IPPF šíří falešnou propagandu o "populační explozi". Ta však v některých zemích nebyla způsobena "explozí porodů", ale dramatickým poklesem úmrtnosti. Dr. Hejl zdůrazňuje, že masové šíření umělé antikoncepce vůbec nefunguje jako prevence potratů, ale že naopak vede k paradoxnímu vzestupu potratovosti a nezodpovědného sexuálního chování. Zvláště u mládeže stoupá předčasná zahájení pohlavního života, předčasná těhotenství, promiskuita a pohlavní choroby. Dobře to ohodnotil švédský experiment s předčasnou a nezodpovědnou sexuální výchovou, který lze hodnotit jako katastrofu. Ve skupině 15 - 19letých vykazují Švédové ve srovnání s námi dvojnásobnou potratovost, vysokou promiskuitu a vysoký výskyt pohlavních nemocí s následnou neplodností. Rozvrat rodin je ve Švédsku obrovský. "Bylo-li zavedení švédské metody možné před lety považovat za omyl, zavádět ji dnes u nás by byl zločin" (Dr. K. Pastor, CSc., v Novém Světě, 5. 10. 1989). Kniha je zakončena informací o společnosti "Hnutí pro život", která se už několik let snaží zlepšovat informovanost nejen svých členů, ale i celé veřejnosti. Co říct souhrnně nakonec? Recenzovaná kniha "Člověkem od početi" je podle mého mínění knihou velmi moudrou a neobyčejně prospěšnou. Měla by se u nás co nejvíce rozšířit, protože není to vůbec nadsázka, ale začíná skutečně jít o existenci, anebo zánik naší civilizace. "Co neroste, to hyne, co roste nachází si místo na slunci." Nedejte si ujít koupí této neobyčejně potřebné a pravdivé knihy. Pozorně ji pročítejte, důkladně studujte.

Prof. MUDr. Václav Tošovský, DrSc.,
emeritní přednosta
Kliniky dětské chirurgie
2. Lékařské fakulty
Univerzity Karlovy v Praze

K TELEVIZNÍ DEBATĚ O INTERRUPCI

Diskuse v pořadu Klub Netopýr, řízeném známým dr. Antonínem Přídalem, kterou naše televize uvedla 24. července, ukázala obrovskou bariéru informační blokády, která i u vysoce vzdělaných lidí vyvolává deformované představy o nezastupitelné hodnotě a posvátném daru lidského života již od početí. V této televizní debatě bylo jasně patrné to, co se na Západě prezentuje běžně: totiž fikce, že odpůrci potratů jsou teroristy, zabíjejícími gynekology a zapalujícími budovy, v nichž se potraty provádějí a jež se neprávem nazývají klinikami. Toto uvedl sám vysoce erudovaný dr. Přidal. Prý se tak děje v USA.

Hlas dr. Přidala není na naší scéně ojedinělý.

Lidové noviny uveřejnily 19. června rozhovor s našim exilovým právníkem ze švýcarského Lausanne dr. J. Štěpánem, který dokonce hovoří o "růstu vandalských a teroristických metod" a "zapalování potratových klinik a pumových útocích na ně".

Jaká jsou fakta? Manželé Willkeovi v knize "Člověkem od početí", (jejíž recenzi uvádíme v předchozím příspěvku), kteří znají americkou scénu rozhodně lépe než naši obhájci potratů, piší, že zápalné bomby na potratová popraviska (klinika je neadekvátní název) házejí sami jejich vlastníci, aby jednak získali vysoké pojistné, když jim demonstrace obhájců nenarozeného života pokazily "obchody", jednak zkompromitovali samotné hnutí. Ano, došlo k několika vraždám gynekologů, ale ani v jednom případě se nejednalo o člena organizace bránící počatý život. Buďto šlo o šílence, nebo otce zabitého dítěte, kterého žena proti jeho vůli šla na potrat. Odpůrce interrupcí v USA nelze nazvat jinak než hrdiny. Pochodují ve vedru, dešti i sněhu ve svém volném čase, mlčky snášejí urážky i facky od strážců potratových popravíšť, ženy, které vstupují, prosí, aby své dítě nezabíjely, nabízejí literaturu, adopci a další pomoc. Kdo terorizuje, je naopak personál potratových komor,

Radomír Malý

kteří demonstranty za život napadá s obušky, vyhrožuje stílením apod. Hnutí na obranu nenarozeného života sdružují lidi všech vyznání a přesvědčení.

Obhájci nenarozeného života u nás jsou vyzýváni, aby prý svými "útoky" proti potratům nevyvolávali nežádoucí diskusi, jež údajně rozdělují společnost. Katolický křesťan však ve smyslu pastýřského listu našich Otců biskupů, jimž patří náš dík za tak jasné slovo, musí riskovat raději rozdělení společnosti, než zůstat lhostejným k vraždě těch nejnevinnějších. Tady nelze ustupovat. Proto nemůžeme souhlasit s tím, že jeden z účastníků zmíněné diskuse v televizi, jinak odpůrce interrupcí, ujišťoval, že prý nechce "vnucovat druhým své normy". Omyl! Zde nejde o normy, ale o lidský život. Je to podobná logika jako "já nevráždím a nekradu, ale nemohu přece vrahům a zlodějům vnucovat své normy..." Další z diskutujících obhájců nenarozených na výtku, že katolická církev v Polsku prosadila zákaz interrupcí, uvedl, že prý "ani v církevních kruzích nebyla řeč o legislativním zákazu..." Opět nepravda! O zákazu se sice nemluví, ale o ochraně života od početí, což samozřejmě znamená jenom zákaz, nýbrž i celou škálu zákonem stano-

vené pomoci ženě v těžkých podmínkách. Obojí od sebe nelze oddělovat. Jak polský episkopát ve svých pastýřských listech, tak mnohokrát i Sv. Otec zdůraznil, že legislativa připouštějící vraždy nenarozených je pro katolíka nepřijatelná.

Obhájci potratů také argumentovali "ženou v nouzové situaci", aniž vysvětlili, co to vlastně znamená. Máme tomu rozumět tak, že když se někdo zadluží někomu do miliónů, nemůže je splatit a tak se ocitá v "nouzové situaci", má morální právo věřitele zavraždit?

Díky Bohu, že obhájci nenarozeného života v celkovém kontextu dokázali dobře a správně odpovídat svým spoludiskutujícím. To se týká jak dr. J. Šturmy a dr. D. Pohunkové, tak zejména dr. Z. Hejla, který brilantně poukázal na vztah potratovosti a sexuální promiskuity a předčasného pohlavního života zvláště mladé generace a vrhl jasné světlo na pochybné metody sexuální výchovy přebírané ze západních zemí a manipulace se statistickými údaji.

Respekt k přesvědčení jiných a nevnučování svých norem patří jistě k mravním atributům křesťana. Jde-li však o lidský život, tak slova "respekt" a "tolerance" nejsou na místě. Radikalismu v této věci nebude nikdy dost. Slova Otců biskupů v pastýřském listě nás k tomu vybízejí.

EUTHANASIE OČIMA LÉKAŘE

V poslední době se objevují v novinách články týkající se euthanasie. Pisatelé se domáhají její legalizace. Do samotného procesu umírání však nejsou příliš zasvěceni. Možná ani neslyšeli, že umírání se skládá z několika různých fází. Avšak pro žádnou z nich není typické, aby se pacient dožadoval předčasného ukončení svého života.

MUDr. Bogdan Sikora

Vážné obavy ze smrti mají právě ti lidé, kteří se jen povrchně setkali s utrpením a umírajícími a přitom nejsou bezprostředně ohroženi na životě. Uvědomují si, že také jednou budou muset zemřít, a proto se bojí budoucnosti. Mají strach z nejistoty. Nevědí, co všechno je může potkat. Nejistota je příčinou největších obav. Osobně jsem ve své praxi doprovázel stovky umírajících branou smrti a mohu říci, že za celou dobu mě ani jeden z nich nepožádal o podání smrtícího prostředku, i když někteří z nich zakoušeli velké fyzické utrpení. Setkal jsem se však s lidmi po fyzické stránce zcela zdravými, kteří ztratili chuť žít a neukrývali svou touhu po předčasném ukončení svého života. V takových případech je ovšem nutno léčit psychický stav pacienta a ne usilovat o legalizaci euthanasie.

Problém euthanasie je třeba vidět v mnohem širších souvislostech. Možnosti současné medicíny umožňují tlumit bolesti na snesitelnou míru. Pacient, který je správně léčen, nebude nikdy žádat o euthanasii pro nesnesitelné bolesti. Motivace pacientů žádajících o euthanasii vězí

v něčem jiném. Mnozí lidé nechtějí být na obtíž svému okolí, nedovedou přijímat poskytovanou pomoc. Mají pocit naprosté zbytečnosti. Připadají si, že jsou břemenem pro své nejbližší. Proto někteří z nich chtějí pomocí svému okolí tím, že se snaží o předčasné ukončení svého života. O euthanasii žádají pacienti nejčastěji, když se jim neprojevuje dostatek pozornosti, anebo tehdy, když se jim dává najevo, jak moc zatěžují své okolí. Chyba tedy není v pacientovi, ale v personálu, který o pacienta pečuje. I zde je nutno odstranit příčiny tohoto stavu. To znamená zlepšit péči o pacienty a ne legalizovat euthanasii. Legalizace euthanasie by totiž vložila na umírající pacienty ještě jedno velké trápení. Většina pacientů chce do poslední chvíle žít. Možnost požádat o zkrácení života pomocí euthanasie by každého pacienta postavila před dilema: Buď přemoci přirozený strach ze smrti, který umírající pacienti pociťují ve zvýšené míře, a o euthanasii požádat, anebo o ni nepožádat a mít výčitky svědomí, že pro svou zbabělost působí zbytečné starosti svým

příbuzným a nemocničnímu personálu. Legalizace euthanasie by nebyla tedy ničím jiným než psychickým nátlakem na pacienta, aby spáchal asistovanou sebevraždu. Samozřejmě, že okolí pacientovo by mohlo svým chováním tento nátlak více nebo méně stupňovat. Nepodařilo by se ani zabránit zneužívání euthanasie lékaři. Každý lékař je povinen pěstovat v sobě úctu k lidskému životu. Je tu přece proto, aby život chránil a pomáhal nemocnému. Usmrcování pacientů, i když na jejich výslovnou žádost, zákonitě znamená hrubý zásah do lékařova svědomí. Zabit člověka není vůbec jednoduché a je nutno se s tím vyrovnat ve svědomí. Pokud se ovšem s tímto lékařem ve svém svědomí vyrovná, pak se v něm odehraje zásadní změna. Přestane pohlízet na život člověka jako na něco nedotknutelného a začne podmiňovat právo člověka na život jinými okolnostmi. Praktickým důsledkem takového vnitřního postoje by byla skutečnost, že by někteří lékaři začali považovat za správné usmrcovat své pacienty i bez jejich souhlasu. Usvědčit tyto lékaře z trestného činu by bylo ovšem velmi obtížné. Pokud chceme mít jistotu, že nebudeme ke konci svého života nuceni "spáchat sebevraždu", a že v nemocnicích nebude náš život ohrožen, neusilujme o legalizaci euthanasie. Ani té, která je na výslovné přání pacienta.

SVĚTLO - týdeník Matice cyrilometodějské Olomouc. Vydává Matice cyrilometodějská, sazba a tisk Matice cyrilometodějská s.r.o., Dolní náměstí 24, telefon 068 / 52 228 03. Šéfredaktor PhDr. Radomír Malý, adresa redakce: Mendlovo náměstí 1, 602 00 Brno. Číslo telefonu - 05 / 74 55 72.

Odesílatel:

**Matice cyrilometodějská s.r.o.
Dolní náměstí 24
771 00 Olomouc**